

עפ"ג 11508/09/21 - עלי ג'באלי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 11508-09-21 גבאלי נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופטת הבכירה מיכל ברנט - אב"ד
כב' השופט שמואל בורנשטיין
כב' השופט מיכל קרשן

המעורר עלי ג'באלי

נגד

המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום בכפר סבא (סגן הנשיאה השופט עמית פרייז) בת"פ 15726-06-19, מיום 13.7.21.

המעורר הורשע על פי הודאתו בעבירה של איומים בצוותא, עבירה לפי סעיף 192 + 29(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור את העבירה בה הורשע, פיצויים בגובה 2,000 ₪ למתלונן ו-250 שעות עבודה לתועלת הציבור.

הערעור מופנה כנגד החלטת בית משפט קמא שלא לבטל את הרשעת המעורר.

2. על פי עובדות כתב האישום, ארוסתו של אחי המעורר מסרה לו טלפונית כי ישנו אדם ברכב שנוסע בעקבותיה בכניסה הדרומית לטייבה. בעקבות זאת, אחי המעורר נפגש עם המעורר, הצטרף כנוסע לרכב בו נהג המעורר וביקש מהמעורר לדלוק באמצעות הרכב אחרי רכבו של אדם בשם סאלם מסארווה (להלן: "המתלונן"), אשר נחשד על ידו כמי שעקב אחרי ארוסתו. זאת כאשר המעורר החזיק ברכב רובה אוויר שאליו מחוברת מחסנית, הנראים כנשק מסוג M16.

השניים נסעו בעקבות רכב המתלונן לכיוון טירה, כאשר בשלב כלשהו המעורר הוציא את ידו מחלון הרכב וביצע תנועות לעבר המתלונן באמצעות ידו, תוך שהוא נצמד עם הרכב לרכב המתלונן. בהמשך, המעורר חסם באמצעות נסיעה ברכב את רכב המתלונן בכך שעצר את רכבו במאונך לרכב המתלונן ובכך לא אפשר לו להמשיך בנסיעה.

בהמשך, המעורר אפשר לאחיו לצאת מהרכב עם אותו רובה אוויר, כאשר אותו אח ניגש לרכב המתלונן ובידו הרובה, הכניס את פלג גופו העליון לרכב דרך החלון שהיה פתוח, קילל את המתלונן והכה אותו באמצעות הרובה וכן הכה מספר פעמים באמצעות הרובה ברכב לרבות בשמשות שלו.

3. בית המשפט קמא קבע שאמנם מיוחסת למערער עבירה של איומים בלבד, אולם זו מצויה ברף חומרה גבוהה. מדובר באיום באמצעות בהתנהגות בצוותא חדא עם אחיו של המערער, דבר אשר הגביר את הנופך המאיים שבהתנהגות. ההתנהגות הלכה והסלימה כך שתחילתה מעקב אחר רכבו של המתלונן, בהמשך היצמדות אליו, חסימת דרכו ולבסוף מתן האפשרות לאח לצאת מהרכב עם אותו רובה אוויר, כאשר האח ניצל זאת אף כדי לפגוע במתלונן וברכבו. המערער אמנם לא יזם את האירוע, אולם ברור שהאירוע לא היה מתרחש לולא העמיד לרשות אחיו את אותו רובה אוויר, ולולא הסיע אותו באמצעות הרכב. לפיכך, ובשים לב לחלק האחרון של האירוע, גם אם מעשיו של המערער במכלול פחות חמורים מאלה של אחיו הרי שעדיין תרם תרומה מכרעת לאירועים, ואף חרג מהסיוע לאחיו כשאינו בעצמו על המתלונן באופן נהיגתו את הרכב. התוצאה היא שמדובר במעשים שקיים אינטרס ציבורי גבוה בהרשעה בגינם, אולם לא ניתן לומר שהרשעה זו מתחייבת בכל מקרה ומקרה. צוין כי אפשר ופגיעה חמורה בעתידו של המערער תהווה איזון לאותו אינטרס ציבורי באופן שיאפשר את הצעד החריג לו עותרת ההגנה של ביטול ההרשעה.

בית משפט קמא בחן את הפגיעה הצפויה למערער כתוצאה מהרשעה. לענין זה המערער ובאת כוחו הדגישו את העובדה שמדובר במי שהינו בעל תואר במשפטים ואף למד לימודים בתחום של יחסים בינלאומיים, כאשר הרשעה עלולה להביא לבחינת עניינו על ידי לשכת עורכי הדין באופן שימנע ממנו או יגביל אותו בעיסוק במקצוע עריכת הדין. עם זאת, אין המדובר במי שעוסק מזה שנים בעריכת דין, שכן המערער רכש את השכלתו עוד בשנת 2013 ומאז לא עסק בתחום זה, ולמעשה, רק לאחרונה ניגש לבחינות לשכת עורכי הדין. במצב דברים זה, מצא בית משפט קמא כי גם אם המערער הצביע על פגיעה צפויה בעתידו כתוצאה מהרשעה, הרי שלא מדובר בפגיעה חמורה דיה בכדי לאזן את האינטרס הציבורי הגבוה בהרשעה נוכח הנסיבות לחומרה של האירוע כפי שפורטו. לפיכך החליט בית משפט קמא להותיר את הרשעת המערער על כנה.

באשר לענישה, בית המשפט קמא השתכנע מהתסקירים שהוגשו בעניינו של המערער שקיים במקרה זה שיקול שיקומי בולט אשר מאפשר ומצריך הימנעות מהטלת מאסר בפועל, והשית על המערער את העונש המוזכר מעלה.

הערעור מכון כנגד ההחלטה שלא לבטל את הרשעתו של המערער.

4. תמצית נימוקי הערעור:

א. שגה בימ"ש קמא בקבעו כי מעשיו של המערער מצויים ברף חומרה גבוהה. המערער לא העלה על דעתו כי האירוע יהפוך לאלים, וחשב בתמימות שאחיו ישוחח עם המתלונן. בשל כך "סימן" למתלונן בתנועות מהחלון. עצם חסימת דרכו של המתלונן עם רכבו ואופן נהיגתו ברכב אמנם נכנסים להגדרת "איומים שבהתנהגות" לפי הפסיקה, ואולם אין מדובר באיומים ברף הגבוה, קל וחומר כשאחיו היה היוזם והמוביל. כמו כן שגה בימ"ש קמא כשקבע כי האירוע לא היה מתרחש לולא "העמיד לרשות אחיו את אותו רובה אוויר" באשר לפי עובדות כתב האישום, רובה האוויר היה ברכבו של המערער ללא קשר לאירוע, בשל תחביבו להתאמן בירי בשטחים פתוחים.

ב. שגה בימ"ש קמא בהחלטתו כי אין בפגיעה הצפויה בעתידו של המערער כדי לאזן את האינטרס

הציבורי הגבוה בהרשעתו. המערער מחזיק בשני תארים אקדמיים ועבר לאחרונה את בחינות הלשכה. המערער אמנם עבד בעסק של אביו אך במועד מתן גזר הדין היה בשלבי סיום עבודתו בעסק המשפחתי מתוך שאיפה להתחיל לעסוק בעריכת דין. הרשעתו של המערער תחסום אותו ענפית.

ג. בשנים האחרונות ניתן לראות התגמשות בהוכחת הנזק הקונקרטי מתוך הבנה כי פעמים רבות יש קושי בהוכחתו. על פי הפסיקה חלה הקלה בבחינת עוצמת ומוחשיות הנזק, בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

גם פגיעה עתידית נחשבת כפגיעה קונקרטית, וכבר היו מקרים שבהם הוחלט שלא להרשיע נאשם מחמת פגיעה עתידית צפויה במקור פרנסתו בשל היותו בוגר תואר או סטודנט במקצוע אשר הרשעה פלילית עלולה לפגוע בקבלת רישיון לעסוק בו. בימ"ש קמא הכיר בקיומה של פגיעה קונקרטית ודאית, אך שגה בקבעו כי היא אינה חמורה דיה כדי להביא לביטול ההרשעה. כן נטען כי כבר הוחלט לגבי נאשמים שעברו עבירות חמורות יותר כי יש מקום לתוצאה של אי הרשעה לגביהם, אף שלא הוכח נזק קונקרטי כלשהו.

ד. בימ"ש קמא שגה בכך שלא נתן משקל מספיק לעובדה כי מדובר באדם ללא עבר פלילי שעומד לדין לראשונה והודה באשמה מיד לאחר תיקון כתב האישום. בן 32, נשוי ואב ל-2 ילדים צעירים, סובל ממחלת "קרוהן" אשר גורמת לקשיים בתפקוד ולכאבי בטן כרוניים. זוהי עבירה חד פעמית אשר אינה מאפיינת את דרכו של המערער, כך גם לפי התסקיר שהוגש בעניינו.

5. ב"כ המשיבה טענה שיש להסתכל על האירוע כמכלול, אירוע בריוני עברייני מובהק שבוצע בצוותא חדא. ביהמ"ש בחן את הפגיעה במערער וקבע את שקבע. לא די בחשש אפשרי שהרשעה תפגע בעתידו של המערער אלא יש להראות פגיעה קונקרטית. המערער לא עובד כעו"ד, ללשכת עורכי הדין יש שיקול דעת להחליט בעניינו, אם ראוי הוא חרף ההרשעה להצטרף לשורותיה.

6. ב"כ המערער טענה שבית משפט קמא קבע שיש נזק קונקרטי, ואין המדובר אך בשיקול דעת של לשכת עורכי הדין. המערער מעוניין לעסוק בעריכת דין, ועצם ההרשעה יכולה לפגוע לא רק בקבלת הרישיון אלא גם בהמשך ההתקדמות בקריירה, כך למשל אם ירצה לעבוד במגזר הציבורי, דבר בו מעוניין המערער, או אז הפגיעה הצפויה העתידית היא חמורה.

כאשר בית משפט קמא קובע כי תהיה פגיעה קונקרטית שהיא חסימה ענפית, אזי מדובר בפגיעה בחופש העיסוק.

המערער שינה את דרכו, כמצוין בתסקיר שירות המבחן, הוא נעדר עבר פלילי, למד משפטים, עשה התמחות ועבר את מבחני הלשכה. הוא מעוניין לעסוק במקצוע וקיימת פסיקה ענפה במקרים חמורים יותר בהם הפגיעה משמעותית פחות, בה בוטלה הרשעתם של נאשמים.

דין והכרעה:

7. ברע"פ 1454/21 פלוני נ' מדינת ישראל נפסק על ידי כבוד השופט אלרון:

"בית משפט זה שב וקבע כי לא די בחשש אפשרי שהרשעה תפגע בעתיד המקצועי של נאשם כדי להצדיק ביטול הרשעתו, שהרי פגיעה זו היא תוצאה ישירה מהוכחת אשמו של אדם בהליך פלילי (רע"פ 2768/18 סיוון נ' מדינת ישראל, פס' 14 (12.6.2018)). זאת ועוד, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה במקרה דנן אינן קלות כלל ועיקר. תופעת האלימות במשפחה, הפוגעת קשות בתחושת הביטחון של בני המשפחה בכלל וקורבן האלימות בפרט, דורשת מדיניות ענישה מרתיעה, על מנת להביא למיגורה (רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל, פס' 10 (28.1.2021))."

על הצורך להיאבק בתופעת האלימות עמד בית המשפט העליון ברע"פ 7878/09 מדינת ישראל נ' פלוני (3.8.2010):

"תופעה נוראה זו של אלימות קשה וחסרת רחמים אשר פשתה בארצנו כאש בשדה קוצים מחייבת את כל הגורמים לתת ידם למלחמת חורמה. האלימות מכרסמת ביסודות חברתנו, ועלינו להשיב מלחמה כנגד אלו הנוטלים חרות לפעול באלימות כלפי הזולת. במסגרת מלחמה זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו. 'חברתנו הפכה להיות חברה אלימה, ותרומתו של בית-המשפט למלחמה באלימות היא בהטלת עונשים ראויים'... שישקפו ערכים של תגמול והרתעה."

ברע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל נדון עניינו של המערער אשר התקבל ללימודי רפואה באיטליה וכך נקבע:

"כפי שנקבע בעניין כתב, אי-הרשעה היא "חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי-דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה". על מנת להימנע מהרשעת הנאשם יש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם; וכי סוג העבירה מאפשר להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים (שם, בפסקה 7).

על מנת לבטל את הרשעתו נדרש המבקש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו ולבסס אותה באמצעות ראיות (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 10 (10.11.2014); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 9 (18.04.2018)).

בעניינו, בית משפט השלום מצוין כי "...לא הונחה לפני ולו ראשית ראיה כי הרשעת הנאשם בדין, נשוא הליך זה, היא זו שתפגע ביכולתו לשמש כרופא בבוא העת." (פסקה 21 לגזר הדין). יתרה מכך, אני

סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולת המבקש לשמש כרופא בעתיד, צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדין בדבר בידי הגורם המוסמך (פסקה 8 לפסק הדין בערעור). הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המתאימים".

8. ומכאן לענייננו. מדובר באירוע חמור, שתחילתו במעקב אחר רכבו של המתלונן, הצמדות אליו, חסימת דרכו מלהמשיך בנסיעה ומתן האפשרות לאחי המערער לצאת מן הרכב עם רובה האוויר ששימש את האח בפגיעה במתלונן וברכבו. כל אלה בוצעו בצוותא.

9. בית המשפט קמא קבע כי "אין המדובר במי שעוסק מזה שנים בעריכת דין, באופן שנתון הוא בסיכון של גדיעת מקור פרנסתו באמצעות חסימה ענפית.

הנאשם רכש את השכלתו עוד בשנת 2013 ומאז לא עסק בתחום הנוגע להשכלה זו ולמעשה, רק לאחרונה ביצע את בחינות לשכת עורכי הדין שכידוע מעברן הינו תנאי לאותו עיסוק.

במצב דברים זה, סבורני שגם אם הנאשם הצביע על פגיעה צפויה בעתידו כתוצאה מהרשעה, הרי שלא מדובר בפגיעה חמורה דיה בכדי לאזן את האינטרס הציבורי הגבוה בהרשעה נוכח הנסיבות לחומרה של האירוע כפי שפורטו".

10. חובתו של בית המשפט לעקור מן השורש את גילויי האלימות בחברה על ידי ענישה מחמירה ושימוש באמצעים של גמול והרתעה. ביטול הרשעה בעבירה מעין זו משדר מסר הפוך.

11. זאת ועוד. לא הונחה בפני בית משפט קמא ראיה כי הרשעת הנאשם תמנע ממנו להתקבל לשורות לשכת עורכי הדין ודווקא טענת ב"כ המערער כי יתכן והרשעתו תמנע ממנו לעבוד במגזר הציבורי, ראוי שתיבחן על ידי הגורמים המתאימים.

12. סוף דבר, הערעור נדחה.

ניתן היום כ"א שבט תשפ"ב, 23 ינואר 2022 במעמד ב"כ המאשימה עו"ד בן הרוש, המערער וב"כ עו"ד פוליטקין.

מיכאל קרשן, שופט

שמואל בורנשטיין, שופט

מיכל ברנט, שופטת בכירה
אב"ד